

مۆزه خانەى پاكيزه يى و عيشقى فويسون

هاشم سەراج

عيشقى «فويسون»
ريسواى كردم
مردم هيتندهى شتگه ل كۆ بکه مه وه
«پاله خانەى مهرجه مه ت»
بو وه ته مۆزه خانەى ئە ئين
ئيتو وه
له ريتستورانتى «ريژانس»
زۆرم خوارده وه و چوممه سينه ما
«پەرى»
«پاپاتيا» ى ژنه نه كته رى
ره شته سمەر
له فىلمى «ژيانە تيكشكا وه كان»
گۆرانىيە كى خه فه تبارى ده چرى
جارى جوانى روخسارى
كچه سپيه كەى گه ره كم
بیرنه چوبو وه وه
به رده وام شادى ده خسته دلمه وه
گوتم فويسون له كو تى
من شيتم
ژيان چييه
جگه له هه لوه دابوون
به جوانى!

ه. سەراج

«مۆزه خانەى پاكيزه يى» رۆمانىيە كى
دریژی «نۆرهان پاموك» به و خۆى له
۹۶۰ لاپه ره ده دات، «به كر شوانى» له
توركىييه وه كر دوويه به كوردى،
روودا وه كان به جيناوى يه كه مین كه سى
تاك ده گيپر دینه وه، كه مال به گى كورى
مومتاز به گى خاوهن كۆمپانىيە
ساتسات پاله وانى سه ره كى
رۆمانه كه يه، له پال ئە ميشدا

«فويسون» ى كچه خانومان كه له
بووتىكى شانزبيليزى كارده كات و
پووت و پيلاو و جاننا ده فرۆشيت
رۆلى له داگير كردنى فه زای نووسيندا
له رۆلى كه مال كه متر نييه،
مۆزه خانەى پاكيزه يى به شتيوهى ۸۳
به شى كورت و نيمچه دريژ
نوسراوه، به لام له هه نديك به شدا،
كـردهى نووسين زۆر به دريژى
روودا وه كان ده گيپر تته وه به تاييه تى
به شى ئاههنگى نيششان كـردنى
«سپيه يل» دا.

پاموك له سالى ۲۰۰۱، ۲۰۰۲،
۲۰۰۳- ده ستى به نووسينى ئەم
تيكسته گيپرا نه وه ئاميزه كر دووه و له
۲۰۰۸ كۆتايى پى هيتا وه، هه نديك
جار خويته ر هه ست ده كات ده قتيك
ده خويته تته وه ليوانليوه له يادداشت و
بیره وه رى، به لام ئە وهى ئەم خه سلته ته
تيك ده شيكيني ت، هيتى عيشق و
جوانى فويسونه، من له م
خويته نه وه به دا هه ول ده دم زۆر به
كورتى له هه نديك بابته تى مۆزه خانەى
پاكيزه يى بدو تيم، به تاييه تى عيشقى
فويسون، كه چۆن كه مال به گ رو وه
ريسوا بوون و زه ليلى ده بات، ده ق له
ريگه ي عيشقى فويسونه وه له
كۆمه ليك بابته تى گرنگ ده دويت كه
به سه رده مى هه فتاكانى توركي او وه
په يوه ست، به تاييه تى شارى
ئيسسته نبۆل، له وانه سالى هه فتاكان
و شه رى ناوخۆى نيوان
نه ته وه په رسته كان و چه په كان،

فویسوندا سه‌مای کردوو و فویسون کۆمه‌لیک یاده‌وه‌ری خۆی بۆ گێڕاوه‌ته‌وه و له‌کاتی سه‌ماکردنیشدا قسه‌یه‌کی به‌گوتیدا چرپاندوو، عیشقی نیوان فویسون و که‌مال به‌ دوو قۆناغدا تیده‌په‌ریت، ده‌سپێکی یه‌کترناسین و سێکسکردنی رۆژانه له‌ باله‌خانه‌ی مه‌رحمه‌ت.. چوونیان بۆ سینه‌ما و رێستۆرانته‌ جۆراوجۆره‌کان، له‌م قۆناغه‌دا که‌مال وانه‌ی ماتماتیکی به‌ فویسون ده‌وت و فویسون ده‌یویست له‌ زانکۆ وه‌رگیه‌ریت، وێرای کارکردنی له‌ بووتیکی شانزبلیزی لای شه‌نای خاتوون، کرده‌ی نووسین له‌م قۆناغه‌دا به‌ تیکرای به‌شه‌کانی له‌ زه‌ماوه‌ندیک ده‌کات که‌ دووباره‌ نابیته‌وه، ریتم به‌ دارژانیک ناخه‌کی شادی به‌خشه‌ و دل و ده‌روون ده‌پرووکتییت، خۆینه‌ر له‌ ناخرا هه‌ست به‌ خۆشی و دلخۆشی ده‌کات، جوانی جه‌سته‌ی فویسون و که‌شی ئیرووتیکی و فه‌زای باله‌خانه‌ی مه‌رحمه‌ت، له‌ قۆناغی دووه‌مدا ریتمی نووسین روو له‌ دلته‌نگی و خه‌مۆکیه‌کی کوشنده‌ ده‌کات، به‌ تایبه‌تی دوا‌ی نیشانکردنی سیبه‌یل و ونوونی فویسون بۆ ماوه‌یه‌کی دوورودرێژ چی و نامینیت که‌مال هۆشی له‌ ده‌ست بدات، شوین نامینیت بۆی نه‌گه‌ریت! شتومه‌ک و شه‌قام و یاده‌وه‌ریه‌کان به‌شێوه‌یه‌ک ئازاری ده‌دن، نازانیت روو له‌ کوئی بکات، به‌لام دوا‌ی دۆزینه‌وه‌ی فویسون و هه‌له‌وه‌شانده‌وه‌ی نیشانکردن و جیا‌بوونه‌وه‌ی که‌مال له‌ سیبه‌یل، له‌م قۆناغه‌دا عیشق وه‌ک هێزیکری ریسواکه‌ر ده‌رده‌که‌ویت و عاشق له‌ په‌لوپۆ ده‌خات، ئیستا فویسون شووی به‌ کورپکی گه‌نجی سینه‌ماکار کردوو و ناوی فه‌ره‌یدوونه، له‌گه‌ڵ فویسوندا له‌ مالی خه‌زوو‌ری ژوورپکیان له‌ نه‌ومی سه‌ره‌وه‌ وه‌رگرتوو و له‌وئ ده‌ژین، که‌مال چه‌شنی شیتیک رۆژانه هاتوچۆی ئەم خانه‌واده‌یه‌ ده‌کات و چه‌تینی شو‌فیر ئۆتۆمۆبیله‌که‌ی له‌

گه‌ره‌که‌که‌ راده‌گریت، له‌ چایخانه‌یه‌ک داده‌نیشیت هه‌تا که‌مال به‌گ ده‌گه‌ریته‌وه.

که‌مال له‌وئ له‌گه‌ڵ پووره‌ نه‌سیبه‌ی دایکی فویسون و تاریق به‌گی باوکی فویسون داده‌نیشیت و پێکی عه‌ره‌ق هه‌ڵ ده‌دات، هه‌موو مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه جاریکێ تر به‌ فویسون بگاته‌وه: ئیتر هه‌ولێ خولقاندنی فیلمی هونه‌ری سینه‌مایی، لێره‌وه له‌ رێگه‌ی فه‌ره‌یدوونی میتردی فویسونه‌وه سه‌ره‌له‌ده‌دات و که‌مال به‌گ بۆ ئه‌وه‌ی به‌ ئامانجه‌که‌ی بگات رۆلی وه‌به‌ره‌ینیک، یان به‌ره‌مه‌ینه‌ریکی سینه‌مایی ده‌گێریت و پاره‌یه‌کی زۆر بۆ به‌ره‌مه‌ینانی فیلمی «پارانی شین» و «ژیانه‌ تیکشکاوه‌کان» ته‌رخان ده‌کات، گوايه‌ فویسون رۆلی کاره‌کته‌ره سه‌ره‌کیه‌که‌ی تیدا ده‌گێریت، فویسون چه‌ز ده‌کات وه‌ک ئه‌ستیره‌یه‌کی سینه‌مایی بناسريت و پێشتریش له‌ بێشپرکی هه‌له‌ژاردنی شابانووی جوانان به‌شداری کردبوو، به‌لام دوا‌ی ئه‌وه‌ی فه‌ره‌یدوون گه‌رۆده‌ی پایتایی کچه‌ ئه‌کته‌ر ده‌بیت- ئیتر ساردی ده‌که‌ویتته‌ نیوان فویسون و فه‌ره‌یدوونه‌وه و لێک جیا ده‌بینه‌وه.

ئهمه وه‌ک زانیاریه‌ک چه‌زم کرد ئهم پێوه‌ندیانه بۆ خۆینه‌ر روون بکه‌مه‌وه، به‌لام ده‌کریت بلێم له‌ دوو توپی ئهم رۆمانه‌ قه‌به‌یه‌دا که‌ خۆی له‌ ۹۶۰ لاپه‌ره ده‌دات، پرسیا‌ریکی شاروه‌ی بوونگه‌راییی ده‌گه‌ریت و پێوه‌ندی به‌چاره‌نووسی مرۆقه‌وه هه‌یه، پرسیا‌ره‌که زیاتر له‌ جوانی فویسونه‌وه سه‌رچاوه‌ ده‌گریت و به‌شێوه‌ی گوتاریکی بیه‌ووده‌یی ئاراسته‌ی بوون و جیهان ده‌کریت، فویسون دوا‌ی خوازیبیتی کردنی له‌لایه‌ن که‌ماله‌وه و گه‌ران و سووران به‌ شه‌قام و گه‌ره‌که‌کانی ئیسته‌نبۆل، به‌ تایبه‌تی ته‌قسیم و به‌یئو‌غلو.. دانیشتن له‌ رێستۆرانته‌کان، برباردان بۆ ئاهه‌نگی نیشانکردن، گه‌شتکردن بۆ ولاتیکی ده‌رووبه‌ر، به‌لام فویسون له‌ ناخرا

دووچاری جو‌ریک له‌ ناوومییدی هاتوو، هۆکاره‌که‌ش بۆ ئه‌وه ده‌گه‌ریته‌وه که‌ نه‌ فه‌ره‌یدوونی میتردی، نه‌ که‌مال بواریان بۆ نه‌ره‌خساند بیه‌ته ئه‌ستیره‌یه‌کی سینه‌مایی، مه‌به‌ستم ئه‌وه‌یه کاتیکی فویسون ئۆتۆمۆبیله‌که‌ی که‌مال به‌م خه‌یرایه‌ زۆره‌ لێ ده‌خو‌ریت و ده‌یکیشیت به‌دار چناریکدا، که‌مال بریندار ده‌بیت، فویسون به‌شێوه‌یه‌ک له‌نیو ده‌چیت، مرۆف ناتوانیت سه‌یری دیمه‌نی جه‌سته‌ی بکات، ده‌ست و قاچیکێ له‌ به‌شی جیا‌ده‌بنه‌وه، رانه‌ درێژ و جوانه‌کانی فویسون که‌ سه‌رچاوه‌ی خرۆشان و گه‌مه‌ی ئیرووتیکی بوون، ئیستا چ دیمه‌نیکێ قه‌یزه‌ونیان هه‌یه، ده‌شیت فویسون له‌ رێگه‌ی لێخو‌رینی خه‌راوه، هه‌ولێ کرده‌ی خۆکوژی داییت، چونکه‌ له‌ ناوومییدی و دلته‌نگیه‌کی قوولدا ده‌ژیت، که‌مال له‌ ده‌سپێکی ناسینی فویسونه‌وه به‌شێوه‌یه‌کی شیتانه‌ عاشقی ده‌بیت، به‌تایبه‌تی دوا‌ی دیارنه‌مانی له‌گه‌ڵ ئه‌و که‌لوپه‌ل و که‌رستانه‌دا ده‌ژیت که‌ فویسون به‌کاری هیناون، له‌ باله‌خانه‌ی مه‌رحمه‌ت شمه‌که‌کان له‌سه‌ر چرپاکه‌ داده‌نیت و بۆنیان ده‌کات و خه‌یالی سیکسی ده‌بساته‌وه، هه‌روه‌ها ئه‌وکاته‌ی سه‌ردانی مالی که‌سکین ده‌کات و له‌گه‌ڵ تاریق و پووره‌ نه‌سیبه‌ داده‌نیشیت هه‌ر جاره‌ی شتیک له‌ ماله‌که‌ ده‌ژیت، رۆژیک سه‌گه‌ شووشه‌یه‌که‌ی سه‌ر تیقییه‌که‌، پاشان به‌رده‌وام ئه‌و فلته‌ره‌ جگه‌رانه‌ کو‌ده‌کاته‌وه که‌ فویسون له‌ ته‌پله‌که‌ که‌ ده‌یانپه‌لێشانده‌وه، که‌مال له‌و ماوه‌یه‌دا سه‌دان قونگه‌ جگه‌ره‌ی فویسون کۆ ده‌کاته‌وه، لای خۆی ده‌یانپارێزیت، یان شووشه‌ی ئاو و میوه‌ی مه‌لته‌م، که‌ فویسون لێوی، یان ده‌می به‌ شووشه‌که‌وه ناوه، کو‌کردنه‌وه‌ی ئه‌و هه‌موو شتومه‌که‌ی فویسون له‌ باله‌خانه‌ی مه‌رحمه‌ت و دوا‌ی مه‌رگی فویسونیش خانووه‌که‌ له‌ پووره‌ نه‌سیبه‌ ده‌کریت و ده‌یکاته‌ مۆزه‌خانه‌ و له‌

ئه پارتماننئىكدا ژوورتيك بۆ پووره نه سبببه دابن دهكات، ههلبهته پيشتر «تاريخ» بهگى باوكى فويسون سهرده نيسته وه، بهر له وئيش مومتاز بهگى باوكى كه مال مالا وايى له ژيان دهكات.. له موزه خانه كه، يان له خانووه كه دا ژوورى سهروه كه فويسون و فهريديوونى تيدا ده ژيان، به هه موو كه لويه له كانيانه وه ده خرينه بهر چاوى بينه رانه وه، من نازانم مه بهست له م كارهى پاموك چييه، ئاخىر دواى مه رگى فويسون، نمايش كردنى كه لويه له به كار برداره كانى وهك ميراث چى له بابته كه ده گوريت، جگه له وهى كه تراژيدىي عيشقه كه قولتر دهكات و به بىرى بينه رانى موزه خانه كهى ديئسته وه، له وانه به دانهر برواى به بوچوونى هيندييه كان هه بيت كه له رومانه كه دا ئامازهى پى ددهات و پييان وايه شتومهك گيانى هه به، به لام راستييه كهى موزه خانه چييه؟ جگه له فه راهه مكردى فه زايهك و خستنه رووى كه لويه له كانى رابوردوو كه تيدا شتگه ل و كه رسته كان هيدى هيدى خهسله تى كولتورى له دهست ددهن و ده بنه كه له پوور، ده كرپت موزه خانه ي پاكيزه بى كه تايبه ته به شمهك و كه لويه له به كار برداره كانى فويسون و خانه واده كهى به گورستان و گرتوو خانه ي شتومه كه كان نيوزه بكرپت، دانهر مه به سستى ته وه به خويته رى رومانه كه كاتيك چاوى به شتومه كه كان ده كه وئيت، به كسه ر رووداوى عيشقى نيوان فويسون و كه مالى بىر كه وئيه وه.

له لايه كهى ديكه وه رومانى موزه خانه ي پاكيزه بى زور به وردى له چندان بابته و شوين دده وئيت، بابته ي فيلمسازى، فيلمى ريكلام، فوتموؤديل سيكس، نه كشن، ئيسته نبول و به كه به كهى گه ره كه كان، قاديكوؤى، پردى قه ره كوؤى و فيتاشى، كوؤشكى توؤيقا بى، گوؤخانه، مهيدانى گه له ته سه راي، باره كانى په شيلچام، ريسنورانتى حوزوور له تارابيا، بارى

په لوهر، مه يخانه ي مجه وههر، مه يخانه كانى بوؤسفوز، شه قامى ئه ملاك، كه نارى سوئاديه، ريسنورانتى عه بدوللا ئه فه ندى، هوؤتيل هيلتوؤن كه ئاهه نكى نيشان كردنى سيبه يلى تيدا گيؤرا، بوؤفيه ي ئه تلاتنيك، چوكور جوما و مالى فويسون، سينه ماي پهرى ريسنورانتى كاراؤ، شه قام و مزگه وتى ته شوؤقييه، بوؤتيكى شانزيليؤى، شيشلى، به بهك، نيشانتاشى، فاتيح، قه ره گومرك، ريسنورانتى فوئايه، كوؤشكى والى، دوكانى عه لئه ددين، شه قامى عه بدى ئيه كچى كوؤلانى كويلو بوؤستانى، به يوؤغلو، باله خانه ي مه رحه مهت، سينه ماي سه راي، ريسنورانتى ئاندوؤن له بيوكده ره، كه نداوى تارابيا، هوؤتيلى تارابيا، ئه م شوئنانه و چندان شوئنى تريب له رومانه دا نهك هه ر ناويان هاتوه، به لكو شوئنى ياده وه ريبه كانى فويسون و كه مالن، شوين نه ماوه له ئيسته نبول ياده وه ريبه كانى ئه مانى تيدا نه بيت، له روويه كى تره وه پاموك له رومانه دا زور به قولتى مامه له له گه ل شتومهك و كه رسته كان دهكات، ده توانم بلنيم موزه خانه ليتره و له م دهقه دا، مالى تايبه تى كه لويه له كانه، جيا له وانه ي فويسون به كارى هيتان، چندان كه لويه له و له عابه ي ده ورانى مندالى خوؤى و فويسون، يان ئه وه كه لويه لانه ي داىكى چيستى به كاربان ناهيئيت و ده گوتيرينه وه بوؤ باله خانه ي مه رحه مهت و دواتر له م موزه خانه كه دا ده پاريزرين، رهنگه ئه م رومانه له بنيادى رووكه شدا باس له عيشقى نيوان كوره دهوله مندتيك و كچه هؤارتيك بكات له ولاتى توركيياى سالى حه فتاكان تا ۱۹۸۷ به تايبه تى ئيسته نبول، وهك رهوشى نه ريتخوازى و كاربه گه رى هزرى خوؤراوايى به سه ره چينى ده له مه نده كانه وه زياتر له رووى ئه ته كيت و جلوه رگ و بىر كرده نه له پاراستن و نه پاراستنى په رده ي

كچينى، لاي ئه وه نه وه به ي ئه وساكه تازه پيؤا ده گه يشتن و كوؤمه لگاي توركيياش به دهست شه رى ناوخوييه وه تووشى مه رگه سات هاتبوو، به لام له بنيادى قولدا تيكتس كار له سه ر كوؤمه لتيك ده لاله تى نه گوتراو دهكات، زوربه ي ده لاله ته كان په يوه ستن به عيشق و جوانى و بيهووديه ي و مه رگه وه، دوايى ئه م هه موو هه ول و كوؤشش و ده رده سه ريبه، فويسون له نيؤ ده چيؤ و عيشق چه شنى ياده وه ريبه ك له موزه خانه ي پاكيزه بيدا نيشته جى ده بيت و له گه ل روؤيشتنى كاتيش روو له كالبوونه وه دهكات، به لام دهقى موزه خانه له بنه رده تدا هه لگه رى بنيادىكى ئيروؤتيكييه، به تايبه تى ئه وه ده مه ي بوؤ ماوه به كى دوورودرئو له باله خانه ي مه رحه مه تدا به رده وامى به گه مه كانى جه سته ددهن و سه راپاي ژيان له چركه كانى چيؤژا ده ترووسكيته وه. ده كرپت ئه م رومانه له چندان ره هه نده وه خوؤيندنه وه و ليكولينه وه ي بوؤ بكرپت، چونكه ئورهان پاموك له م رومانه دا هه م عيشق و جوانى فويسون دهنوسيته وه، هه م خه يالى سيكسى! له هه مان كاتدا له ريگه ي زمان و ده رپرين و ره فتار و هه لسوكه وته وه لايه نى ساىكوؤلوجى كه سايه تيبه كان ده خرينه روو، هاوكات وهك ده قيكى فرده نكى [پوليفؤنى] كوؤمه لتيك وانا و ده لاله تى نه گوتراو بوؤ ليكده وه ي خويته رى وه رگ به جى ده هيئت.

سه رچاوه:

ناوى كتيب: موزه خانه ي پاكيزه بى

ناوى نووسه ر: ئورهان پاموك

وه رگيرانى له توركييه وه: به كر شوانى

بابته: رومان

نؤبه تى چاپ: چاپى دووم، ۲۰۱۶، له

بلاوكراره كانى ناوه ندى روؤنسيرو و

هونه رى ئه نديشه .